

ficatie-eisen? En vooral het unieke resultaat straks? Heeft dit laatste het eerste in de historiografie beïnvloed?

- IV. Is het niet de moeite waard om te reflecteren op het, intern gezien, juist niet-emancipatorische (emancipatieve?) karakter van een kerk die zich steeds meer gesloten-clericaal gaat opstellen? (Vgl. Goddijs 'tweede emancipatie' die zich nu zou voltrekken).
- V. Is door de e.-literatuur in eigen kring de identiteit van de eigen groep niet overtrokken? Met als gevolgen discriminerende visies op de 'lauwen', de 'laksen', de 'liberalen'? Hangt het hiermee ook samen dat Rogier liever van 'herleving' dan van 'emancipatie' spreekt?

Literatuur

Brom, G. *Alfons Ariëns*, 2 dln. Amsterdam, 1941.

Brom G. *Cornelis Broere en de katholieke emancipatie*. Utrecht-Antwerpen, 1955.

Brom G. *Alberdingk Thijm*. Utrecht-Antwerpen, 1956.

Commissaris, A.C.J. *Van toen wij vrij werden*, 2 dln. Groningen-Den Haag, 1928 - 1929.

Doorn, J.A.A. van. 'De emancipatie der nederlandse rooms-katholieken in de sociologische literatuur', *Sociologische Gids* V (1958), 194 - 204.

Goddijs, J.J.O. *Katholieke minderheid en protestantse dominant*. Assen, 1957.

Gorris, G. *J.G. le Sage ten Broek en de eerste fase van de emancipatie der katholieken*. 2 dln. Amsterdam, 1947 - 1949.

Görris, G.C.W. Dr. W.J.F. *Nuyens beschouwd in het licht van zijn tijd*. Nijmegen, 1908.

Heek, F. van. *Het geboorte-niveau der Nederlandse Rooms-Katholieken*. Leiden, 1954. De meest relevante stukken ook in:

Heek, F. van. *Van hoogkapitalisme naar verzorgingsstaat*. Meppel, 1973.

Hendriks, J. *De emancipatie van de gereformeerden*. Alphen a.d. Rijn, 1971.

Rogier, L.J. en Rooy, N. de. *In Vrijheid herboren. Katholiek Nederland 1853-1913*. 's-Gravenhage, 1953.

Thurlings, J.M.G. *De Wankele zuil*. Nijmegen-Amersfoort, 1971.

Versluis, W.G. *Geschiedenis van de emancipatie der katholieken in Nederland van 1795 - heden*. Utrecht-Nijmegen, 1948.

Verwey-Jonker, H. 'De emancipatiebewegingen' in *Drift en koers*. Assen, 1968.

Witlox, J.H.J.M. *De Katholieke Staatspartij in haar oorsprong en ontwikkeling geschetst*, 2 dln. 's-Hertogenbosch, 1919 - 1927.

Witlox, J. [H.J.M.] *Schaepman als staatsman*, 3 dln. Amsterdam, 1960.

Witlox, J.H.J.M. *De staatkundige emancipatie van Nederlands katholieken 1848 - 1870*. Bussum, 1969.